

Crna Gora
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 09-12-430/22-2534/1

Podgorica, 21.02.2022. godine

MINISTARSTVO EKOLOGIJE, PROSTORNOG PLANIRANJA I URBANIZMA

-n/r ministra, gospodina prof dr Ratka Mitrovića -

Poštovani gospodine Mitroviću,

Povodom *Predloga programa monitoringa životne sredine za 2022. godinu*, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst *Predloga programa* i pripremljeni *Izveštaj o analizi uticaja propisa sa aspekta uticaja na poslovni ambijent*, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni tekst, *Predloga programa monitoringa životne sredine za 2022. godinu* sa *izveštajem o analizi uticaja propisa*, navodi se da su potrebna finansijska sredstva planirana kod Agencije za zaštitu životne sredine (programski kod 41504) u ukupnom iznosu od 459.737,00€ Zakonom o budžetu za 2022. godinu („Sl. list CG 145/21“). Na aktivnosti *Monitoring, analiza i izvještavanje* (programski kod 18 003 004 001) planiran je iznos na izdatku 4147- *Konsultantske usluge, projekti i studije* u ukupnom iznosu od 412.460,00€ kao i na izdatku 4153- *Tekuće održavanje opreme* iznos od 47.277,00€. Na dan 07. februar na izdatku 4147- *Konsultantske usluge, projekti i studije* postoje raspoloživa sredstva u iznosu od 658.394,79€, a na izdatku 4153- *Tekuće održavanje opreme* raspoloživa su sredstva i iznosu od 62.419,50€.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja sa aspekta državnog budžeta nema primjedbi na *Predlog programa monitoringa životne sredine za 2022. godinu*.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr. Milojko Spajić

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

MINISTARSTVO EKOLOGIJE
PROSTORNOG
PLANIRANJA I URBANIZMA

NAZIV PROPISA

Predlog Programa monitoringa životne sredine
Crne Gore za 2022. godinu

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Monitoring životne sredine predstavlja sistematsko mjerenje i ispitivanje parametara kao i ocjenjivanje indikatora stanja i zagađenja životne sredine. Na osnovu dostupnih podataka sa mjernih mjesta o stanju životne sredine dobija se jasan uvid u promjene kvaliteta i kvantiteta životne sredine, emisije zagađujućih materija i korišćenje prirodnih resursa. Rezultati koji se dobiju sprovođenjem monitoringa čine osnovu za ocjenu ukupnog stanja životne sredine u Crnoj Gori i izradu godišnje Informacije o stanju životne sredine.
- Program monitoringa životne sredine Crne Gore za 2022. godinu obuhvata pet programa: kvalitet vazduha i program monitoringa alergenog polena u vazduhu, morski ekosistem, radioaktivnost u životnoj sredini i buka.
- Za adekvatno vođenje politike životne sredine i definisanje mjera za unapređenje stanja iste, neophodni su podaci o stanju životne sredine. Takođe, javnost, zainteresovana javnost i nadležne institucije moraju biti informisani o stanju životne sredine i problemima koji postoje, kako bi se na najefikasniji način pristupilo njihovom rješavanju. Upravo zato se na osnovu rezultata monitoringa izrađuje Informacija o stanju životne sredine.
- Posljedice problema su gubitak prirodnih resursa, zagađenje vazduha, vode, zemljišta, koje se višestruko reflektuje na zdravlje ljudi, degradaciju staništa, ugrožavanje živog svijeta, kako biljnog tako i životinjskog, uključujući i rijetke vrste.
- Lošim stanjem životne sredine i njenom neadekvatnom zaštitom najviše mogu biti oštećeni građani koji su izloženi negativnim uticajima iz životne sredine.
- Bez sprovođenja Programa monitoringa nije moguće izraditi Informaciju o stanju životne sredine, a samim tim ne bi postojala ni osnova za kreiranje preporuka u planiranju politike zaštite životne sredine i definisanje mjera za smanjenje

negativnog uticaja na životnu sredinu čija realizacija treba da doprinese rješavanju identifikovanih problema i poboljšanju postojećeg stanja životne sredine u Crnoj Gori.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

- Rezultati monitoringa će poslužiti u definisanju preporuka i mjera koje treba sprovesti u narednom periodu u cilju poboljšanja stanja životne sredine. Stoga, jasno je da monitoring životne sredine postaje važan faktor u planiranju politike zaštite životne sredine, kao i pokazatelj potrebe ugradnje principa i načela zaštite životne sredine u razvojne i strateške dokumente drugih sektorskih politika, kao što su industrija, poljoprivreda, energetika i drugi.
- Kontinuirana kontrola i praćenje stanja životne sredine (monitoring životne sredine) je obaveza definisana Zakonom o životnoj sredini ("Sl. list CG", br. 052/16, 073/19).

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (Uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa.)**
- **Objasniti preferiranu opciju?**

- Jedini način za utvrđivanje promjena kvaliteta i kvantiteta životne sredine i poređenje sa propisanim vrijednostima u različitim segmentima životne sredine, na osnovu čega se vrši identifikacija potrebnih mjera za unapređenje stanja, jeste sprovođenje monitoringa i, na bazi njega, izrada godišnje Informacije o stanju životne sredine. Stoga se "status quo" ne može uzeti kao prihvatljiva opcija.
- Rezultati monitoringa životne sredine će poslužiti i u definisanju preporuka i mjera koje treba sprovesti u narednom periodu u cilju poboljšanja stanja životne sredine.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,**

Donošenje

- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

- Realizacija Programa monitoringa životne sredine može uticati na nadležne institucije u različitim oblastima životne sredine, jer se na osnovu rezultata Programa, shodno ocjeni stanja, definišu preporuke za unapređenje na osnovu kojih

će se propisati određene obaveze nadležnim institucijama. Realizacija Programa monitoringa životne sredine će uticati na sve građane Crne Gore, jer će dati jasnu sliku o stanju životne sredine i ukazati na probleme koji postoje. Realizacijom mjera unaprijedit će se stanje životne sredine.

- Realizacija Programa monitoringa neće izazvati troškove građanima i privredi, osim sredstava planiranih za sprovođenje u budžetu za tu svrhu.
- Pozitivan uticaj realizacije Programa monitoringa ogleda se u ispunjavanju zakonskih obaveza, ispunjavanju obaveza izvještavanja prema međunarodnim institucijama, obezbjeđivanju Ustavnog prava građana o mogućnosti dobijanja informacija o životnoj sredini. Sprovođenje Programa monitoringa u potpunosti opravdava planirane troškove.
- Program utiče na tržišnu konkurenciju u smislu izbora ponuđača u okviru tenderskog procesa.
- U procesu donošenja ovog propisa nijesu utvrđene biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze?;**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;**
- **Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.**

- Za sprovođenje Programa monitoringa životne sredine za 2022. godinu obezbijedena su finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore, u iznosu od 459.737, 00€.
- Implementacijom ovog propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Finansijska sredstva za sprovođenje programa monitoringa su obezbijedena Zakonom o budžetu za tekuću fiskalnu godinu.
- Usvajanjem Programa monitoringa životne sredine Crne Gore za 2022. godinu nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze.
- Realizacija Programa monitoringa, osim sredstava planiranih u budžetu za tu svrhu, neće izazvati dodatne troškove, dok se benefit od realizacije ovog programa ogleda u pružanje informacije stanovništvu Crne Gore i ostalim zainteresovanim stranama o stanju životne sredine u okviru Informacije o stanju životne sredine.
- Program monitoringa životne sredine za 2022. godinu obuhvata šest (6) programa i to: Kvalitet vazduha; Alergeni polen u vazduhu; Stanje ekosistema priobalnog mora Crne Gore; sadržaj opasnih i štetnih materija u zemljištu; Radioaktivnost u životnoj

- sredini i Buka.
- Sprovođenje godišnjeg monitoringa svih segmenata životne sredine je obaveza definisana Zakonom o životnoj sredini ("Sl. list CG", br. 052/16, 073/19), dok sredstva obezbijedena Zakonom o budžetu za 2022. godinu za sprovođenje ovog propisa nijesu dovoljna za sprovođenje monitoringa svih segmenata životne sredine. Sredstva nijesu obezbijedena za monitoring sljedećih segmenata životne sredine:
 - praćenje stanja biodiverziteta;
 - sistematsko ispitivanje nivoa nejonizujućih zračenja.
 - Uzimajući u obzir da su u toku aktivnosti na prikupljanju podataka o rasprostranjenju staništa i vrsta za potrebe identifikacije područja **Natura 2000**, koji će dati osnovu za bolju organizaciju monitoringa stanja biodiverziteta, a Natura 2000 je preduslov za ulazak u EU, raspoloživa sredstva su usmjerena u tom pravcu.
 - Što se tiče sistematskog ispitivanja nivoa nejonizujućih zračenja potrebno je naglasiti da ne postoji izdata dozvola za obavljanje poslova sistematskog ispitivanja nivoa nejonizujućih zračenja, te se iz tog razloga Program nije planiran, pa samim tim ni sredstva nijesu planirana.
 - Shodno Zakonu o životnoj sredini ("Sl. list CG", br. 052/16, 073/19) Program monitoringa kvaliteta površinskih, podzemnih i voda za kupanje priprema organ državne uprave nadležan za vode, a program monitoringa voda za piće priprema organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja, u skladu sa posebnim propisima.
 - Program monitoringa životne sredine za 2022. godinu ima direktan uticaj na državni budžet, jer su za realizaciju istog neophodna finansijska izdvajanja, u iznosu definisanom u samom Programu, i to:

Za Agenciju za zaštitu životne sredine 41504A0290 (organizacioni kod 41504) :
Program 18003- Ekologija i priroda

Potprogram - 18003004- monitoring i unapređenje životne sredine

Aktivnost - 18003004 001- monitoring, analiza i izvještavanje

4147 Konsultantske usluge

89.400,00 €- kalibracija

130.000,00 €- praćenja kvaliteta vazduha

5.060,00 €- gasovi i kalibracione smjese

5.000,00 eura.-alergeni polen suspendovan u vazduh

5.000,00 eura-sadržaj opasnih i štetnih materija u zemljištu

125.000,00 eura - morski ekosistem

43.000,00 € - radioaktivnost u životnoj sredini

10.000,00 €- buka

4153 tekuće održavanje opreme

47,277.00 € -nabavka rezervnih djelova za stanice za mjerenje kvaliteta vazduha

PROGRAM	IZNOS (€)
Kvalitet vazduha	271.737 €
Alergeni polen suspendovan u vazduh	5.000 €
Morski ekosistem	125.000 €
Radioaktivnost u životnoj sredini	43.000 €
Sadržaj opasnih i štetnih materija u zemljištu	5.000 €
Buka	10.000 €
UKUPNO	459.737,00 €

Za Program monitoringa životne sredine za 2022. godinu određeno je ukupno **459.737,00 €**.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, obrazložiti.

- U izradi Programa monitoringa životne sredine nije korišćena eksterna ekspertiza.
- Za donošenje Programa monitoringa životne sredine za 2022. godinu neophodno je mišljenje Ministarstva finansija i socijalnog staranja.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Ne očekuju se prepreke u sprovođenju Programa monitoringa životne sredine za 2022. godinu, pod uslovom da se na vrijeme realizuju sve aktivnosti.
- Raspisaće se tender za izbor subjekata koji će odraditi servis i kalibraciju uređaja za praćenje kvaliteta vazduha, a monitoring kvaliteta vazduha, realizuje Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore, u skladu sa Zakonom o zaštiti vazduha („Sl.list Crne Gore“, br. 25/10, 43/15), dok monitoring alergenog polena realizuje Agencija za zaštitu životne sredine.
- Ispunjenje ciljeva definisanim Programom utvrdiće se u okviru Informacije o stanju životne sredine za 2022. godinu, koju će pripremiti Agencija za zaštitu životne sredine, na osnovu rezultata dobijenih iz Programa monitoringa životne sredine za 2022. godinu.

Podgorica 18.01.2022. godine

MINISTAR
Prof. dr. Ratko Mitrović